

Stimați colegi,

Țin să precizez încă de la început că am conceput acest proiect nu pentru a înșirui cuvinte fără conținut, nici pentru a cuprinde vreun soi de retorică pur electorală de sorginte politicianistă, nu este gândit să corespundă vreunui standard formal de management ori de altă natură, ci pentru a sintetiza ideile esențiale pe care le-am afirmat de-a lungul timpului, în virtutea cărora am acționat de fiecare dată și în care am crezut și cred în fiecare zi.

El este cadrul care conține liniile directoare, principalele obiective asumate în ipoteza în care dumneavoastră, colegii judecători de la Judecătorii, celor care vă este adresat în primul rând, îmi veți încredința, prin votul dumneavoastră, calitatea de membru al Consiliului Superior al Magistraturii.

Eu cred că obiectivele pe care le voi asuma se subsumează ideii de **normalitate** în sistem. Și de **evoluție**. Ele vizează aspecte cunoscute sistemului, în jurul cărora el a manifestat solidaritate de fiecare dată, nu sunt chestiuni irealizabile ci pe deplin posibile. Dinamismul realităților sociale, nevoile și așteptările dumneavoastră le vor îmbunătăți, adapta și pot determina noi direcții de acțiune pentru un membru CSM *în permanență conectat la realitățile sistemului din care provine și în care, cu siguranță, se va întoarce*, așa cum îmi propun să devin cu sprijinul dumneavoastră.

În niciun caz ideile exprimate de-a lungul timpului de noi toți nu au reprezentat cauza apariției situației actuale din interiorul profesiei, **semnificativ perfectibilă** – să folosim un termen agreat – obiectivele afirmate de către actuali și foști reprezentanți ai sistemului judiciar au fost uneori excepționale. Ci modul în care aceiași reprezentanții sistemului judiciar au înțeles să le respecte, modul în care ei au ales să se implice pentru realizarea lor, măsura în care ei au rămas

ancorați în realitățile sistemului și *respectul acordat necesităților sistemului prin raportare la interesele proprii.*

Sunt conștient că activitatea membrilor actualului Consiliu a adâncit, fără îndoială justificat, *o criză de încredere în interiorul sistemului judiciar.* Că, astfel cum spuneam, unele dintre obiectivele pe care mi le propun au fost susținute, probabil, de actualii membrii în trecut și că, pe bună dreptate, veți privi extrem de rezervat un coleg care vă va cere votul. Într-adevăr, golul pe planul încrederii sistemului în reprezentanții săi este greu de surmontat.

Activitatea mea neîntreruptă, de aproape 10 ani, exclusiv de judecător la Judecătoria, atât în funcție de execuție cât și de conducere, rezultatele (și ele perfectibile) obținute în activitatea judiciară și în cea temporară de conducere a unei instanțe, legătura permanentă cu colegii din țară, implicarea – de multe ori cu succes - în demersuri asumate deschis, dincolo de orice risc, demersuri în care am crezut, referitoare la îmbunătățirea statutului judecătorului, independența sa, chiar la vulnerabilitățile sistemului venite cu precădere din exteriorul său, fără vreunui soi de avantaj personal (pot spune chiar că dimpotrivă), toate acestea au contribuit la cunoașterea sistemului judiciar, cu precădere la acest nivel – al temeliei ierarhiei instanțelor judecătorești, a dificultăților cu care acesta se confruntă dar și a atitudinilor care se pot traduce în adevărate amenințări la adresa sa.

Întreaga mea activitate într-o profesie pe care o respect enorm, toate atitudinile mele întotdeauna deschise iar nu ascunse - astfel încât colegii judecători le pot cunoaște foarte bine - toate acestea îmi dau tăria să pot privi în ochi fiecare coleg și să le pot cere onest votul lor, fără temerea de a fi calificat drept fățarnic.

Obiectivele pe care mi le asum sunt schițate, așadar, din perspectiva **restabilirii încrederii în Consiliu** în primul rând din interiorul profesiei, încredere serios afectată prin modul de acțiune al actualilor membri, scop în care consider că atribuțiile prevăzute de lege și regulament trebuie îndeplinite pornind

de la trei principii de bază care guvernează, de altfel, activitatea fiecărui judecător: ***bună credință, responsabilitate, integritate.***

Atribuțiile esențiale ale Consiliului Superior al Magistraturii, astfel cum sunt ele reglementate de lege, vizează trei direcții principale: independența puterii judecătorești, cariera magistraților și organizarea și funcționarea instanțelor, astfel încât obiectivele propuse vor fi structurate în funcție de aceste planuri esențiale. De asemenea, nu trebuie omisă nici sfera responsabilităților Consiliului pe plan intern, respectiv plan extern și, în niciun caz, legătura permanentă unui membru CSM cu corpul judiciar întrucât *întreaga activitate trebuie subsumată interesului superior al acestuia.*

I. Garantarea independenței reale a judecătorului

Rolul constituțional, rațiunea de a fi a Consiliului Superior al Magistraturii în viziunea Legii Fundamentale, este acela de a *garanta independența justiției.*

Nu cred ca este cazul să fac trimitere la multiplele documente internaționale care cuprind dezvoltări ale conceptului de independență a puterii judecătorești. Le cunoaștem cu toții.

Independența puterii judecătorești trebuie văzută în dubla sa semnificație: independența individuală, a fiecărui judecător și independența sistemului însuși, ca tot unitar, existând, în continuare, mai ales într-o țară într-o continuă tranziție și într-o lentă așezare a principiilor democrației autentice ca România, multiple amenințări la adresa fiecărei componente a acestei noțiuni. Aferentă fiecăreia dintre acestea, *independența financiară a sistemului și a fiecărui magistrat în parte reprezintă o garanție fundamentală.*

Ab initio trebuie subliniată o anormalitate de reglementare. Menținerea pârghiilor bugetare vizând instanțele, pornind de la semnarea ordinelor de salarizare pentru judecători și până la achiziția de consumabile-în mod indirect, la Ministerul Justiției, reprezintă o absurditate în raport cu spiritul Legii supreme. Nu poate fi, astfel, de înțeles cum Ministerul Public care, potrivit normei

constituționale, își desfășoară activitatea sub autoritatea ministrului justiției, să aibă autonomie bugetară, iar sistemul instanțelor judecătorești, independent de legislativ și executiv, să fie dependent bugetar de ministrul justiției.

Îmi asum deschis, cu întreaga responsabilitate, să tratez o problemă reală a judecătorului român încă de la începutul acestui proiect: **independența materială** a judecătorului. Probabil cel mai exigent statut din perspectiva raportului între responsabilitatea muncii și interdicții/incompatibilități se regăsește, dintre toate profesiile existente, în cazul judecătorului. Cu toate acestea, salarizarea magistratului devine subiect de discurs populist de natură politică, inducând în spațiul public ideea de “*nemeritat*”, de “*exagerat*”, cu epitete puse absolute injust, vădit incorecte, idei preluate consecvent de unele instituții media.

Teama de acutizare a mesajelor de acest tip în spațiul public a determinat o inhibiție dăunătoare sistemului chiar reprezentanților săi: aceea de a nu vorbi despre indemnizații, de a nu întreprinde nimic pentru a asigura, pe de-o parte predictibilitate și stabilitate financiară fiecărui judecător, iar pe de altă parte independență financiară sistemului instanțelor în ansamblul său.

Da, putem înțelege constrângerile bugetare, nivelul de trai general în România, însă nu putem să nu constatăm că nemulțumirea publică legată de cuantumul veniturilor este dirijată intenționat numai spre segmentul “justiției”, deși, în realitate, numărul judecătorilor nu depășește 5000, iar investițiile în dotarea instanțelor sunt incomparabil mai puțin semnificative față de alte investiții în sectorul public, a căror utilitate este *extrem de discutabilă uneori* și, de ce să nu recunoaștem, chiar față de investițiile efectuate în privința parchetelor.

Acest context, acest tip de atitudini a avut drept consecință apariția unui sentiment de frustrare în cazul judecătorului cu precădere de la nivelul judecătoriei, pe de-o parte legat de lipsa de siguranță cu privire la *cuantumul* unicului său venit – salariul, la stabilitatea lui, iar pe de altă parte, legat de inechitățile adâncite în mod iresponsabil chiar în interiorul sistemului.

a. Trecerea de îndată a bugetului instanțelor la Înalta Curte de Casație și Justiție

Dispoziția cuprinsă în art. 136 din Legea 304/2004, rep., care prevede preluarea bugetului instanțelor de către ÎCCJ, a fost succesiv suspendată, prin prorogarea termenului. Din nefericire, nu a existat voință reală de predare, din partea ministerului, dar nici de preluare, din partea Înaltei Curți. În acest subiect, Consiliul a rămas pasiv, în mod absolut regretabil.

Se mai impune a fi menționat faptul că în mediul judiciar a circulat și ipoteza preluării bugetului instanțelor de către Consiliul Superior al Magistraturii, ipoteză care poate fi luată în calcul doar în limita cheltuielilor de personal, dacă politica publică ar tinde spre limitarea numărului ordonatorilor de credite din justiție, doar pentru uniformizare.

Personal, după o analiză atentă, *optez pentru preluarea bugetului instanțelor de către instanța supremă.* Într-adevăr, deși rolul său constituțional este înfăptuirea justiției și unificarea practicii judiciare, Înalta Curte poate crea și dezvolta, inclusiv prin preluare de personal de la Ministerul Justiției o direcție internă economică financiară competentă. În plus a contrario, s-ar adânci o anormalitate legată de autonomia financiară în interiorul profesiei: Parchetul General ar rămâne ordonator principal de credite, bugetul fiind administrat sub autoritatea Procurorului General, însă bugetul instanțelor ar rămâne gestionat de Consiliu, din a cărei componență fac parte și procurori, fapt care nu apare conform cu spiritului legii supreme.

Justificarea acestei măsuri este de domeniul evidenței. Numai dacă ne reamintim de diferențele de aplicare a Legii 71/2015 de către ordonatorii de credite din domeniul justiției, de întârzierile repetate ale ministrului de a emite ordinele de salarizare la promovarea în grad sau în altă tranșă de vechime, de prioritizarea incorectă a investițiilor din sistemul judiciar, de greutățile instanțelor cu personalitate juridică vizând accesarea unor fonduri nerambursabile, de întârzierea defalcării fondurilor bugetare pe ordonatori

secundari sau terțiari cu consecințe nefaste pe planul achizițiilor ori vizând plăți întârziate ale facturilor de utilități, ne facem o imagine suficientă a ceea ce înseamnă hipercentralizarea bugetară la nivelul ministerului coordonat de un om politic și de ce instanțele ar trebui gestionate material de un aparat tehnic profesionist situat în structura administrativă a instanței supreme.

Dificultățile de preluare a bugetului reprezintă **un argument fals**. Așa cum Ministerul Public poate gestiona economic și administrativ sistemul propriu de parchete, cu atât mai mult instanța supremă poate să o facă. Incidentă este doar o chestiune de voință.

Sigur, în principiu, remediarea acestei situații anormale ține mai degrabă de voință politică – din partea forului legislativ, *așadar* – dar și de voință reală de preluare din partea ÎCCJ.

Ca *măsuri concrete*, Consiliul Superior al Magistraturii trebuie să se poziționeze constant, vizibil, vocal, în mod public și în relațiile inter-instituționale în favoarea stabilirii unui **calendar cert** de preluare a bugetului, care să implice și propunerile de adaptare a actelor normative incidente. *Un prim pas, vizând preluarea de îndată doar a cheltuielilor de personal, care, de lege lata, sunt cuantificabile, exclusiv pentru judecători în această etapă, este la îndemână.*

Nu trebuie exclusă nici posibilitatea Președintelui CSM de sesizare a Curții Constituționale cu un conflict juridic de natură constituțională între puterea judecătorească și cea legislativă decurgând din acțiunea celei din urmă de temporizare îndelungată a aplicării unei dispoziții legale, obligatorii potrivit art. 1 alin. 5 din Legea Supremă, dispoziție care dă expresie infraconstituțională principiului fundamental al independenței celei dintâi.

b. Stabilitatea indemnizației judecătorului

Am considerat dintotdeauna că salarizarea și drepturile judecătorilor trebuie să fie reglementate prin **lege specială**. Din nefericire, nu a existat voință

politică în acest sens, legiuitorul ordinar sau excepțional optând pentru o lege comună de salarizare, pentru întreg personalul plătit din fonduri publice.

Din nefericire, lipsa de acțiune a actualului Consiliu a contribuit la menținerea salarizării judecătorilor într-o anexă din legea unică de salarizare, cu tot cu discriminările astfel create, iar indemnizațiile au stagnat (cu excepția din decembrie 2015) deși în alte sectoare (de exemplu sectorul de ordine publică și siguranță națională) au fost aduse îmbunătățiri de condiții de salarizare în mod particular, dincolo de reglementările din legea unică.

Chiar și în aceste condiții, la fiecare discuție privind adoptarea unei noi legi a salarizării, indemnizațiile judecătorilor sunt preluate drept repere pentru alte categorii profesionale, judecătorii nebeneficiind de o reprezentare corespunzătoare a intereselor lor. *Opțiunea de a aduce judecătorii români la aceeași masă de negociere pe teme salariale cu sindicatele trebuie să înceteze.*

Judecătorul de judecătorie a devenit ocupantul unei trepte inferioare în sistemul judiciar, în sens larg, din punct de vedere al salarizării, deși toate rapoartele oficiale îi recunosc cea mai severă încărcătură a muncii.

În plus, discuțiile repetate despre posibilitatea înlăturării unor sporuri sau limitarea lor la 30% și despre posibilitatea reducerii indemnizațiilor de încadrare sunt, de fiecare dată, de actualitate, ca și situația pensiei speciale.

Cred că, *în concret*, un membru CSM trebuie să explice în mod ferm specificul muncii unui judecător, ce presupune ea, care sunt condițiile de muncă ale unui judecător, care sunt atribuțiile și restricțiile unei atari profesii, responsabilitățile și răspunderea, fără false menajamente. El trebuie să transmită datele pe care le deține sau le procură corpului judiciar, pentru a nu alimenta o stare de temere și trebuie să solicite sprijinul întregului corp al judecătorilor în vederea recunoașterii importanței sale în stat și din perspectiva salarizării.

Trebuie să fie convingător explicând factorilor decidenți că perpetuarea discuțiilor referitoare la salarizarea magistraților în sens larg creează nesiguranță

în sistem, fapt care poate afecta chiar calitatea actului de justiție și, astfel, gradul de satisfacție a justițiabilului de bună credință. Că nu corespunde standardelor unei democrații reale afectarea drepturilor judecătorilor și astfel determinarea sistemului spre acțiuni atipice, precum protestul din anul 2009, dintre toate, sistemul judiciar trebuie în mod special, cu cea mai mare pondere în raport cu celelalte, să fie *stabil* din toate punctele de vedere.

c. Înlăturarea discriminărilor salariale din sistem

Un subiect de o importanță capitală, din nefericire alimentat tot de starea de pasivitate a Consiliului, o stare chiar de acceptare, de firesc, este reprezentată de inechitățile salariale din interiorul sistemului de justiție.

Judecătorul este, în prezent, discriminat din acest punct de vedere, din mai multe perspective: în raport cu colegii lui (problema fiind, astăzi, în curs de rezolvare *pe parcursul anului 2016*, ca urmare a adoptării OUG 20/2016 aflată în etapa aprobării parlamentare), în raport cu procurorii, în raport cu personalul auxiliar (de exemplu specialiștii IT) și în raport cu personalul de specialitate juridică *asimilat* judecătorilor și procurorilor încadrat în instituțiile sistemului.

Pe scurt, deși devin repetitiv, judecătorul, cu precădere cel de judecătorie, a ajuns doar element de referință pentru alte categorii profesionale chiar din interiorul sistemului judiciar.

Personalul inventat să deservească munca magistratului, pe plan auxiliar, are de multe ori un venit salarial cel puțin similar cu cel pe care îl deservește, cu actorul principal din actul de justiție, cu cel care îl efectuează nemijlocit.

Înlăturarea acestei inechități se impune nu pe un temei vizând vreun soi de infatuare, ci pe temeiul normalității. Locul și rolul judecătorului nu poate fi recunoscut la adevărata sa importanță dacă, în interiorul sistemului, este pus semnul egalității din perspectivă salarială cu alte ocupații, oricât de strânsă ar fi legătura lor cu actul judiciar.

Responsabilitatea judecătorului, modalitățile de promovare, răspunderea lui sunt cu totul specifice. Dacă salariul este recunoașterea muncii, a restricțiilor, a responsabilităților, atunci o egalizare salarială cu alte profesii din interiorul sistemului este lipsită de temeii.

Un membru al Consiliului și Consiliul însuși trebuie să înțeleagă pe deplin gradul de frustrare acumulat în sistem pe această temă și să își asume inițierea unei sesizări a ministrului justiției cu un proiect legislativ care să răspundă obiectiv acestor cerințe normale : condiții egale de grad și vechime-salariu egal, salariul judecătorului de judecătorie să fie mai mare decât cel mai mare salariu din plan conex ori nonjudiciar chiar din sistemul de justiție.

În paralel, îmi asum, ca până acum, menținerea acestui demers în plan public și susținerea lui în mod insistent în fața factorilor decidenți. *Am convingerea că situațiile menționate de discriminare nu ar fi persistat în condițiile unei opoziții asumate, iar nu acceptări implicite, a Consiliului Superior al Magistraturii și în condițiile unei susțineri ferme și insistente, așa cum îmi propun pe viitor.*

d. Eficiențizarea procedurii de apărare a independenței sistemului judiciar în ansamblul său ori în cazuri individuale.

1. Din perspectivă externă sistemului judiciar

Principala vulnerabilitate decurgând din situația actuală o vizează direcționarea discursului public înspre activitatea justiției. **Amenințările externe** traduse prin atacurile localizate, de-a lungul timpului, de către CSM, ca afectând independența sistemului au vizat cu precădere declarații publice ale politicienilor dar și inițiative legislative discutabile – să ne amintim de cea mai recentă inițiativă vizând răspunderea magistraților ori de permanentele discuții despre modificarea regimului pensiei de serviciu.

Din nefericire, Consiliul a reacționat palid la atitudinile din prima categorie, procedura apărării independenței sistemului judiciar fiind una extrem de greoaie

si lipsită de eficiență. Deși Consiliul a solicitat arogarea legală a dreptului de a aplica sancțiuni de natură contravențională, solicitarea sa a rămas fără ecou pe plan politic.

Ca măsuri concrete, consider că este de datoria fiecărui membru al CSM să **reacționeze public, de îndată, față de orice atitudine de natură a afecta independența justiției.**

Caracterul colegial al Consiliului nu semnifică pierderea legitimității sau a individualității niciunui membru. *Un membru CSM nu este doar titularul unui vot ci este un exponent al sistemului, fiind, astfel, de datoria lui să îl apere.*

Deși în acest caz riscul de mesaj disipat poate deveni actual, totuși consider că un membru al Consiliului nu poate rămâne pasiv în fața unor atacuri în condițiile evidente ale lipsei de eficiență a procedurii apărării independenței sistemului, procedură care implică în mod suplimentar și o analiză din partea Inspecției Judiciare, deși uneori, mai ales în cazul declarațiilor politice, lucrurile sunt clare, iar procedura aplicabilă nu face altceva decât să întârzie o poziție previzibilă.

Inițierea și menținerea unui dialog deschis cu toate instituțiile media, fără discriminări și fără păreri preconcepute poate contribui la îmbunătățirea percepției publice a Consiliului însuși dar poate crea și contextul optim unei comunicări adecvate din partea fiecărui membru inclusiv pe aceste teme. Un membru al CSM nu trebuie să devină un obișnuit al platourilor media, nici element central al subiectelor de can-can, însă o lipsă totală a oricărei poziții publice este dăunătoare. Un echilibru din perspectiva comunicării externe mi-l asum ca obiectiv permanent și, în acest context, reacția publică oportună poate conduce la o apărare corespunzătoare a independenței sistemului, iar nu sterilele comunicate de presă venite după o procedură greoaie și, în orice caz, tardiv.

2. Din perspectivă internă

Trebuie să recunoaştem că au existat situații care pot fi discutate prin prisma respectării principiului independenței puterii judecătorești **provenite din interiorul profesiei**. Au existat, pe de-o parte, reacții pe care le consider inadecvate din partea parchetelor cu referire la unele hotărâri judecătorești definitive calificate ca "nelegale și netemeinice" în rapoarte oficiale ori sesizări ale inspecției după o soluție de respingere a unei propuneri, formulată împotriva judecătorilor, iar pe de altă parte atitudini publice ale Inspecției Judiciare care au pus probleme referitoare la respectarea aceluiași principiu.

a) În primul rând, ca membru CSM îmi propun să acționez, pentru cenzurarea asumată, potrivit legii, a acestui tip de atitudini care se pot traduce în amenințări la adresa prestigiului justiției, indiferent de la cine provin. Astfel de fapte nu trebuie să se mai repete întrucât vulnerabilizează sistemul din interiorul său. Magistratii, fie că sunt judecători ori procurori, trebuie să respecte aceleași obligații unii în raport cu alții și să răspundă de aceeași manieră, neputând fi primite derapaje din logica statului de drept pe considerentul poziției emitentului sau a rezultatelor sale.

b) În al doilea rând, îmi propun inițierea unei dezbateri publice referitoare la locul, rolul și activitatea, inclusiv cea instituțională de comunicare, a **Inspecției Judiciare** prin prisma eficienței sale și a respectării independenței judecătorilor.

Consider și activitatea acestei instituții, fără îndoială extrem de importantă pentru sistemul judiciar, drept *semnificativ perfectibilă* prin prisma eficienței și a respectării independenței judecătorului.

Recrutarea inspectorilor judiciari în condițiile lipsei derulării activității judiciare efective un interval semnificativ de timp, uneori 10 ani, aspect care a contribuit de multe ori la o cunoaștere insuficientă a realităților curente ale sistemului, lipsa unui mecanism eficient iar nu formal de răspundere a acestora, activitatea de comunicare a inspecției dată de lege în responsabilitatea inspectorului șef, care a determinat reacții ample de temere în sistem, **măsura în care se intră cu ocazia verificărilor sferei disciplinare în raționamentul**

judiciar, diferențele de apreciere în cazuri similare, toate acestea sunt doar unele aspecte care determină cu necesitate o analiză atentă, obiectivă și asumată responsabil la nivelul Consiliului, cu implicarea întregului corp judiciar, inclusiv a asociațiilor profesionale.

Inspekția judiciară trebuie să gestioneze onest vulnerabilitățile din interiorul profesiei, ea nu poate tinde sub nicio formă a se transforma într-un organ de tip represiv, de cenzură a actului de judecată, iar Consiliul Superior al Magistraturii, ca garant al independenței justiției, nu se poate transforma într-un spectator fără remedii efective în caz de derapaje, auditul extern prevăzut de lege drept temei de analiză a eficienței fiind, din nefericire, doar formal și în mod evident el însuși neeficient.

De aceea îmi propun această dezbatere, urmând ca acțiunile concrete și punctuale să fie asumate în amănunt după analiză, menționând doar că apreciez deja necesare unele măsuri vizând modificări legislative a Legii 317/2004 care:

- să confere dreptul Plenului CSM de revocare a inspectorului șef și a adjuncților în cazul în care respinge raportul de audit/control, precum și același drept secțiilor Consiliului referitor al conducătorul Direcției de Inspekție aferente în aceleași condiții și
- să permită plenului să desemneze echipă de control a activității Inspekției judiciare, fie ca atare, fie alături de auditorii externi, al cărei raport să poate permite Plenului luarea unor măsuri inclusiv de revocare din funcție a inspectorilor judiciari, nu doar pentru săvârșirea abaterilor disciplinare, conform unor criterii clare și previzibile, cuprinse în legislația secundară care va fi edictată de Plen.

II. Cariera judecătorilor

Din nefericire, situația actuală din perspectiva carierei magistratului este și ea deficitară. Pornind de la **recrutare** – și aici pot aminti situația regretabilă inițiată chiar de actualul Consiliu prin propunerile sale de modificare a legilor

justiției- legată de modificarea regulilor prin permiterea accesului în profesie pe bază de interviu, continuând cu **promovarea** bazată pe concursuri care par mai degrabă episoade de tip loterie și despre care, cu toată responsabilitatea, afirm că mai degrabă umilesc magistrații, în loc să reprezinte veritabile oportunități de verificare reală a competențelor lor profesionale și de progres pe același plan și terminând cu lipsa de consecvență în aprecierea criteriilor referitoare la **transfer, detașare și delegare în funcții de execuție la instanțe**, toate acestea demonstrează o lipsă de evoluție în sistem, alimentată de activitatea actualului Consiliu și o îndepărtare de principiul meritocrației, care ne dorim cu toții să guverneze întreaga carieră a judecătorilor.

Apreciez, tot din perspectiva situației actuale, drept perfectibilă și procedura de numire în **funcții de conducere**, care a determinat reacții de nemulțumire în sistem.

Obiectivul principal din perspectiva carierei judecătorului pe care mi-l asum este **respectarea reală a principiului meritocrației în pe parcursul întregii cariere a judecătorului a cărui menire este și trebuie să rămână înfăptuirea actului de justiție.**

Măsurile pe care mi le propun în cele ce urmează se subsumează, fără îndoială, acestui deziderat.

1. Recrutarea

a) Sub acest aspect, este salutară activitatea actualului Consiliu de uniformizare a dificultăților subiectelor aferente probelor scrise în ambele modalități de accesare în magistratură. Diferența, în trecut, între gradul de dificultate aferent subiectelor la examenul de admitere la Institutul Național al Magistraturii față de cele de la examenul de admitere direct pe post susținut de către persoanele cu vechime de 5 ani în profesii juridice, a creat premisele unui nou tip de conflict în sistemul judiciar la acest nivel și de aceea cred că **uniformizarea subiectelor de admitere trebuie menținută.**

b) Se impune, însă, o eficientizare a cursului de perfecționare de 6 luni urmat de colegii recrutați prin modalitatea alternativă care să fie desfășurat în cadrul Institutului Național al Magistraturii prin stagii practice la instanțe, respectiv parchete. Recenta hotărâre a Consiliului, vizând propunerea de introducere și a *registratorilor de carte funciară* (propunere care sper să nu fie adoptată) printre profesiile acceptate în această modalitate de recrutare, împreună cu specificul fiecărei profesii juridice în parte care nu oferă mereu certitudinea familiarizării cu activitatea caracteristică unei instanțe judecătorești, demonstrează necesitatea acestei măsuri.

c) De asemenea, sunt adeptul evitării pe cât posibil a reluării în amănunt a pregătirii teoretice în cadrul programului de formare inițială prin Institutul Național al Magistraturii. Cunoștințele teoretice au fost verificate cu ocazia examenului de admitere, astfel încât un an întreg destinat, în concret, aceluiași tip de pregătire, pare excesiv.

Este adevărat că pregătirea scolastică, tipică facultăților, nu oferă o perspectivă largă asupra imaginii de ansamblu a activității complexe a instanțelor și parchetelor, însă consider că o perioadă de maxim șase luni este suficientă perfecționării pregătirii teoretice și familiarizării cu structura diverselor acte judiciare. Optez mai degrabă pentru majorarea stagiului de practică la instanțe și parchete în dauna hiperteoretizării în programul de formare inițială care, astfel, se impune a fi modificat. În acest sens, este salutară decizia INM și CSM de desemnarea mai multor instanțe din țară, inclusiv cele situate în localități unde nu există Curți de apel, drept centre de practică, auditorii având oportunitatea de a se familiariza cu specificul unor instanțe din această categorie.

d) Astfel cum am susținut și cu ocazia însușirii memoriului judecătorilor și procurorilor – reacție la propunerile de modificare a modului de recrutare - mă declar oponent categoric al introducerii unor forme alternative de admitere în profesie precum interviul, întrucât îl consider subiectiv, discriminatoriu și nu corespunde ideii de meritocrație în carieră, în care cred cu toată convingerea.

e) Consider că încalcă rațiunea legii posibilitatea acordată la efectuarea opțiunilor după absolvirea examenului de capacitate judecătorilor de a fi numiți procurori definitivi și procurorilor de a fi numiți judecători definitivi. Formarea inițială, stagiul efectuat, au avut în vedere un specific al profesiei, pregătirea s-a desfășurat pentru exercitarea optimă a acelei profesii, iar numirea în cealaltă, chiar dacă în condiții mai restrictive nu corespunde, așadar, rațiunii legii, punând sub semnul ineficienței întreaga activitate de formare inițială.

2. Promovarea judecătorilor în funcții de execuție

Sunt un susținător declarat al regândirii sistemului de promovare în funcții de execuție. Astfel cum am arătat, modul în care se desfășoară concursurile se îndepărtează de ideea de meritocrație, imprimă un nedorit caracter aleatoriu promovării și umilește magistrații.

a) **Voi pleda în cadrul Consiliului pentru schimbarea modalității de promovare *pe loc* astfel încât acesta să se raporteze la o medie minimă**, iar nu la un număr prestabilit de locuri, cu inițierea demersurilor pentru finanțarea corespunzătoare a locurilor nu a priori, ci a posteriori derulării examenului, în funcție de numărul candidaților care au obținut cel puțin media minimă.

Concursul de promovare în funcții de execuție reprezintă un excelent prilej de actualizare și aprofundare a cunoștințelor profesionale.

Este un câștig enorm nu numai pentru calitatea actului de justiție, dar și pentru activitatea instanțelor superioare existența unui corp stabil de judecători temeinic pregătiți profesional la instanțele de la baza în ierarhiei judiciare.

Satisfacția obținerii gradului profesional superior, dincolo de aspectul material, este în primul rând de natură profesională, dincolo de situația punctuală a colegilor care nu au tribunale sau Curți de apel în imediata apropiere a localității în care locuiesc.

Nu este justificată temerea vizând efortul bugetar – el nu este deloc semnificativ prin raportare la promovările în clase/trepte de salarizare a unor categorii întregi de funcționari publici. Nici cea vizând riscul depopulării instanțelor superioare nu este reală, judecătorii vor avea fie opțiunea promovării efective, fie pe cea a transferului și o vor face din considerente de evoluție profesională.

Această din urmă temere este doar afirmată, neexistând un studiu de impact al măsurii propuse și nu ia în calcul nevoia de evoluție, de împlinire profesională a judecătorului care, deși deține gradul aferent instanței superioare, va face de cele mai multe ori pasul către funcționarea efectivă la acea instanță, iar transferurile realizate în această modalitate de-a lungul timpului confirmă în integralitate această teorie. De altfel, art. 3 din HCSM 193/2006 conține suficiente criterii de departajare a solicitanților de transfer în această manieră, iar procedura existentă deja implică și instanța de destinație care, prin avizul său, poate motiva suficient o opțiune sau alta și, în condițiile analizei oneste a unor cereri de transfer, riscul de arbitrar este înlăturat.

În plus, reducerea semnificativă a locurilor la instanțe superioare determină o concurență acerbă și eșecuri ale unor colegi cu note foarte mari. Stabilitatea, deja, la nivel macrosistemic din perspectiva personalului și dinamismul din ce în ce mai redus al circuitului promovare-pensionare sunt argumente care contribuie la susținerea acestei idei legate de promovarea pe loc limitată la medie minimă și se traduce într-un factor de satisfacție profesională în cadrul sistemului cu consecințe benefice pe planul calității acului de justiție.

b) Cu toate acestea, se impune și *menținerea concursului de promovare în funcții de execuție* pe de-o parte, pentru a reprezenta tocmai o variantă de rezervă care să reducă riscul afirmat de susținătorii variantei vizând lipsa de personal în instanțele superioare ca urmare a promovării pe loc la medie minimă și, pe de altă parte, pentru a oferi celor care vor să facă o schimbare reală în viața lor profesională să promoveze efectiv.

c) Din punctul meu de vedere *vechimea minimă pentru promovare prevăzută de legislația actuală trebuie menținută*, neexistând argumente temeinice și suficiente pentru a determina o altă concluzie adoptată de actualul Consiliu prin recente propuneri de modificare a legilor justiției. Avantajele sunt numeroase și țin de majorarea bazei de selecție și de acordarea în mod efectiv a oportunității magistraților tineri de a promova efectiv sau pe loc, menținându-se, astfel, în termeni optimi un grad adecvat de pregătire profesională.

d) Din perspectiva promovării, apreciez că se *impune modificarea legislativă a dispozițiilor care permit promovarea directă a procurorilor în funcția de judecător al Instanței Supreme*. Chiar dacă o astfel de măsură ar determina reactivarea Deciziei Curții Constituționale care a determinat o astfel de situație, apreciez că există suficient fundament decurgând din practica recentă a instanței constituționale care să determine un reviriment jurisprudențial al acesteia. Consider, cu tot respectul pentru colegii procurori, că este inacceptabil ca o persoană care nu a fost niciodată magistrat de scaun să ocupe direct una dintre cele mai înalte demnități în sistemul judiciar.

e) Deși optez, astfel cum am arătat, pentru eliminarea totală a categoriei „asimilaților” și includerea lor în corpul funcționarilor publici, până atunci voi propune ca *promovarea pe loc a acestor persoane să se realizeze în cadrul aceluiași examen susținut de judecători și după aceleași subiecte*. De asemenea, pentru a se înlătura inechitatea între judecători, pe de-o parte și procurori și personal asimilat, pe de altă parte, apreciez că se impune interdicția promovării pe loc aferent gradului PICCJ și limitarea acesteia la nivelul gradului de Curte de apel. Consider că este principial ca gradul aferent Înaltei Curți de Casație și Justiție să fie obținut doar prin promovare efectivă.

f) Susțin o *transparență totală* a criteriilor avute în vedere în ceea ce privește componența comisiilor de elaborare a subiectelor și de soluționare a contestațiilor și evitarea desemnării unor membri în condițiile eșecului demonstrat al activității lor la un concurs anterior. În plus, îmi voi asuma votul pentru *invalidarea examenului/concursului* ori de câte ori activitatea acestor

comisii afectează rezultatele. Consiliul, după cum am subliniat, nu reprezintă un soi de spectator, iar responsabilitatea sa nu trebuie limitată la momentul desemnării comisiilor de concurs ci are îndrituirea legală și obligația legală de a interveni ori de câte ori aceste comisii determină vicierea rezultatelor.

3. Transferul, delegarea și detașarea

a) Din perspectiva transferului, actualul Consiliu a adus modificări binevenite ale procedurii, edictând o serie de criterii rezonabile și o ordine de priorități acceptabilă. Problema pe care am localizat-o nu a fost, așadar, existența unei legislații secundare adecvate ci *modul de apreciere a incidenței criteriilor în cazuri concrete*. Au existat cereri de transfer respinse după o motivare stereotipă și pe aceleași posturi cereri admise și astfel transferuri dispuse, deși din conținutul motivării alta părea ordinea de preferință.

Pe de-o parte, se impune a fi respectat interesul general al justiției prin prisma stabilității colectivelor de judecători, însă pe de altă parte trebuie înțeles că îndepărtarea judecătorului de locul natal, de familia sa, afectează calitatea actului său de judecată.

Un echilibru se impune și el poate fi realizat, în concret, prin analiza obiectivă, cu bună credință a cererilor de transfer, iar nu părtinitoare și în contextul realizării, de către Consiliu, a unei strategii pe termen lung de resurse umane întemeiată pe o analiză realistă a complexului de factori care determină fluctuația de personal, atât la nivelul național cât și la nivel descentralizat, pe fiecare curte de apel.

În același timp, pentru a răspunde necesităților concrete din sistem, militez pentru acordarea avizului anual de menținere în funcție după împlinirea vârstei de 65 de ani în condiții extrem de restrictive.

b) Aceleași considerații se impun și în ceea ce privește detașarea judecătorilor în funcții de execuție de la instanțe.

c) În ceea ce privește, însă, **detașarea judecătorilor la alte instituții**, chiar din interiorul sistemului judiciar, consider că practicile existente în prezent trebuie să înceteze.

Există o varietate de funcții fără nicio legătură cu actul de judecată în care sunt detașați numeroși judecători, cu consecințe nefaste atât în planul organizării eficiente a instanței de la care provin, cât și în planul propriei competențe profesionale, existând *riscul real al deprofesionalizării* judecătorilor astfel detașați. Funcțiile nonjudiciare ocupate, prin detașare, cu drepturi salariale suplimentare și cu activitate redusă, variază de la *consul* din cadrul Ministerul afacerilor externe la *consilier al procurorului general/șef*, de la funcția de *consilier juridic* din cadrul instituțiilor sistemului judiciar și până la funcția de *funcționar coordonator al serviciilor de registratură și arhivă*.

Consiliul actual, deși format din critici fervenți ai acestui tip de practici promovate în mod revoltător de vechiul Consiliu, a persistat într-o atitudine dăunătoare, așadar, judecătorului detașat însuși, precum și instanței de la care provine și frustrantă pentru judecătorii care efectuează nemijlocit acte de judecată.

Acest tip de comportament a determinat diminuarea locurilor suplimentare finanțate, prevăzute de art. 134 ind. 1 din Legea 304/2004, rep., cu consecințe, așa cum voi arăta, inclusiv în procesul de echilibrare prin majorare a schemelor de personal deficitare, afectându-l.

Detașarea judecătorilor în alte funcții decât cele de judecător trebuie dispusă doar în cazuri excepționale și doar acolo unde experiența judecătorului se impune cu necesitate absolută. Aparatul propriu al Consiliului, al INM, al SNG trebuie format dintr-un corp de funcționari publici competenți și formați pe specificul sistemului judiciar și numai acolo unde se impune cu necesitate experiența unui judecător, detașarea să se materializeze.

De aceea se impun măsuri concrete pe termen scurt vizând:

- Identificarea exactă a tuturor detașărilor dispuse în funcții non judiciare,
- Identificarea exactă și în termeni foarte restrictivi a funcțiilor care presupun cu necesitate experiența unui judecător,
- Demararea procedurilor de ocupare a tuturor celorlalte cu personal calificat,
- Încetarea detașărilor judecătorilor începând cu data ocupării funcției, pentru a nu afecta nici activitatea instituției respective,
- Încetarea de îndată a tuturor detașărilor care au depășit termenul de 6 ani în aceeași instituție sau a celor prelungite deja chiar pe un termen mai scurt, conform art. 58 alin. 2 din Legea 304/2004, rep. și analiza în condiții extrem de restrictive a cererilor de detașare a judecătorului în alte instituții cu precădere în condițiile existenței, deja, în trecut, a unei detașări epuizate. În acest caz nu mai este nevoie de o modificare legislativă, ci de o aplicare corectă a dispoziției legale menționate care, prin interdicția referitoare la durată își dezvăluie și rațiunea: evitarea riscului de profesionalizării și respectarea interesului superior al justiției față de cel individual.

4. Numirea în funcții de conducere

Disfuncțiile actuale din perspectiva procedurii de numire în funcții de conducere se traduc, din punctul meu de vedere, în lipsa de consonanță a naturii examenului/concursului cu specificul fiecărui grad de jurisdicție, în lipsa unui acord de principiu având forța juridică a unui aviz consultativ din partea colectivului de judecători pentru ocuparea funcțiilor de președinte și vicepreședinte și în lipsa de control real și efectiv din partea Consiliului cu privire la modul de desfășurare a probei interviului, mai ales că au existat situații în care au fost respinși candidați la o sesiune în urma susținerii proiectului și au fost admiși, pe baza aceluiași proiect, la o alta.

a) Pledez pentru modificarea legii în sensul de a face parte din comisia de examinare unul sau doi judecători de la nivelul instanței unde se solicită numirea și pentru adaptarea probei scrise teoretice privind managementul și organizarea pe specificul fiecărui palier jurisdicțional.

b) Consider oportună introducerea măcar a *avizului consultativ* al adunării generale sau al colegiului de conducere, motivat de un judecător anume desemnat în aceeași ședință, după depunerea proiectului privind exercitarea atribuțiilor manageriale de către candidații la funcția de președinte/vicepreședinte al instanței, pentru a se putea observa gradul de deschidere a colectivului de judecători noilor propuneri de organizare și a se evita conflictele în cadrul instanței.

c) Apreciez necesară implicarea adecvată a plenului CSM, chiar cu consecința invalidării parțiale a examenului/concursului, în ipoteza în care sunt indicii de depășire a atribuțiilor de către comisiile de examen ori abuz de drept din partea acestora.

d) Sub aspectul numărului mandatelor, pledez pentru menținerea limitării la două și, în condițiile în care propunerea de majorare a duratei de la 3 la 4 ani va fi adoptată, consider că trebuie să se ia în considerare și mandatele anterioare.

III. Organizarea instanțelor

Din perspectiva acestui plan, apreciez că, în prezent, sistemul se confruntă cu dezechilibre semnificative sub aspectul volumului de muncă pe instanță dar și în cadrul aceleiași instanțe.

Existența multiplelor centre decizionale cu competențe diferite asupra carierei și răspunderii unor categorii de personal afectează și ea buna desfășurare a activității instanțelor, iar exemplul administrării bazei de date informatizate de către minister și subordonarea specialiștilor IT Direcției de specialitate din cadrul acestuia nu corespunde principiului unei organizări eficiente.

De asemenea, problematica păstrării bugetului la Ministerul Justiției a condus la adâncirea problemelor legate de logistică judiciară (sedii, dotări, spațiu, consumabile etc.), traduse în reali factori de insatisfacție. Din nefericire nici un membru al Consiliului nu a explicat decidenților că ignorarea necesităților elementare ale instanțelor semnifică ignorarea unor drepturi fundamentale ale

cetățeanului și că actul de justiție de calitate nu se poate înlăptui în medii insalubre.

1. Echilibru real în activitatea judiciară

a) Situația actuală se caracterizează prin dezechilibre manifeste de încărcătură între instanțe de același tip, fie că aceasta este calculată pe schemă sau pe judecător efectiv în activitate. Rapoartele privind starea justiției demonstrează acest aspect astfel încât, recent, Consiliul a demarat și finalizat proceduri de reducere/majorare a schemelor de personal (redistribuirii), mai ales după respingerea proiectului de lege privind desființarea unor instanțe mici.

Consider că **echilibrarea activității se impune ca o măsură cu caracter permanent**. Cu toate acestea, cred că analiza schemelor trebuie făcută în continuare prin prisma complexității dosarelor, iar nu a numărului acestora și, în primul rând prin *suplimentări* de posturi care se impun a fi finanțate conform angajamentelor luate de Statul Român odată cu intrarea în vigoare a noilor coduri precum și *din posturile de rezervă prevăzute de art. 136 ind. 1 din Legea 304/2004*. Acest obiectiv este în legătură cu cel privind reducerea detașărilor care diminuează numărul de posturi de rezervă și, în condițiile majorării acestuia din urmă prin finanțare corespunzătoare, echilibrarea activității își capătă sensul firesc pur pozitiv, de remediu, iar nu sensul actual mixt de sancțiune/remediu insuficient.

Nu sunt adeptul lipsei de predictibilitate în structura schemelor, văzută din prisma posibilității de reducere și doar după o analiză restrânsă a fluctuației de încărcătură. Deși este absolut evident că acei colegi de la instanțele încărcate trebuie ajutați prin suplimentări de posturi bazate pe criterii transparente și verificabile iar nu prin unele obscure, trebuie manifestată prudență în acțiunea de reducere de posturi la instanțe unde activitatea a fost variabilă, în urma analizei temeinice a fluxului de dosare și a complexității lor măcar pe ultimii doi ani și în cazuri de dezechilibru vădit.

Suplimentarea de posturi la judecătoriile cu un volum mare de activitate, necesară, fără nicio îndoială, se poate face, în al treilea rând, și prin **transfer de posturi pe verticală, de sus în jos**. Onest, trebuie să recunoaștem că noile coduri au determinat o diminuare semnificativă a activității secțiilor civile pure ale Curților de apel și o constanță, chiar majorare, a volumului de activitate în primul rând al judecătoriilor, dar și al tribunalelor, excepție făcând mai ales instanțele din Capitală, în permanență încărcate.

Previziunea pe termen scurt denotă o majorare a încărcăturii instanțelor de prim grad de jurisdicție prin prisma intrării în vigoare a legii dării în plată și a legii insolvenței persoanei fizice, iar aceste cauze, ca de altfel toate cele din materie nonpenală de competența judecătoriilor, nu ajung la Curțile de apel. Disfuncțiile legate de organizarea secțiilor unor Curți de apel, unele fiind mai încărcate, altele mai puțin încărcate, sunt determinate de activitatea propriilor Colegii de conducere, or o astfel de atitudine nu poate determina afectarea altor instanțe prin reduceri de scheme în condiții de situație sensibilă la nivelul mediei naționale.

O asemenea ordine de preferință – finanțări de posturi suplimentare, alocarea unor posturi din rezervă, iar abia în subsidiar redistribuiri prin transfer pe verticală de sus în jos și în ultimul rând transfer pe orizontală în cazul judecătoriilor - consider că reflectă o manieră echilibrată de a reduce efortul colegilor din instanțele încărcate, cu precădere din București și din reședințele de județ, fără a afecta în mod semnificativ instanțele cu o încărcătură rezonabilă.

În plus, trebuie menționată ca variantă viabilă *rearondarea unor unități administrativ teritoriale din circumscripția unor instanțe mai aglomerate în circumscripția instanțelor mai puțin aglomerate din vecinătatea imediată fără ajustări de scheme de personal, aspect care implică o modificare a HG 337/1993, de către Guvern*. Consiliul trebuie să se implice în identificarea situațiilor concrete care se pot preta obiectiv și rezonabil unei astfel de măsuri și să facă propuneri fundamentate Guvernului, desigur să insiste pentru materializarea lor.

b. Echilibrarea încărcăturii pe completuri de judecată

Deși acest aspect vizează modul de organizare specific fiecărei instanțe, consider că este de datoria Consiliului să se implice proactiv în găsirea unei soluții unitare pentru configurarea sistemului de repartizare aleatorie informatizată care, respectând criteriul aleatoriu, să conducă la o uniformizare a încărcăturii pe fiecare complet de același tip și să evite diferențe semnificative de încărcătură care generează în sistem nemulțumiri pe deplin întemeiate.

Un asemenea program de uniformizare l-am implementat cu succes la instanța în care funcționez, este pe deplin posibil așadar fie în varianta deja aplicată fie într-o alta, iar dacă administratorul Ecris se implică în mod real, poate fi generalizat la nivel național ori măcar la nivel de Curte de apel fără alte intervenții suplimentare, care pun la încercare imaginația colegiilor judecători și a specialiștilor IT.

Uniformizarea încărcăturii pe completuri de judecată reprezintă o reflectare a principiului echității în munca judiciară, serios pus la încercare în sistemul judiciar. Ea nu trebuie înțeleasă ca o amenințare la caracterul aleatoriu al repartizării, existând în mod real, chiar și în prezent, diverse soluții tehnice de egalizare a încărcăturii pe complete de judecată din perspectiva complexității fără afectarea caracterului pur aleatoriu al repartizării dosarelor.

2. O infrastructură adecvată funcționării optime a instanțelor

Menționam în cuprinsul acestui proiect necesitatea **trecerii de îndată a bugetului la Înalta Curte de Casație și Justiție** și o făceam mai ales din considerente principiale legate de înlăturarea factorului politic în cuantificarea infralegală a indemnizației judecătorului.

Dar o viziune corectă nu se poate opri la momentul preluării bugetului de către ICCJ și nici doar la perspectiva salarială. Situația actuală precară a sistemului din acest punct de vedere este notorie: există încă destule instanțe care își desfășoară activitatea în spații nepotrivite, echipamentul IT este învechit și depășit, există o criză permanentă de materiale consumabile.

În plus, nu există spații pentru camere de consiliu, nici dotări aferente, iar dispoziția legală vizând desfășurarea procesului civil este suspendată doar până la 1.01.2017, impunându-se, în mod evident, un demers de abrogare sau de temporizare suplimentară din motive evidente.

Consider că funcționarea optimă a instanțelor din perspectiva infrastructurii presupune stabilirea **unei politici bugetare multianuale sub aspectul investițiilor în sistemul judiciar**, întrucât condițiile precare de muncă, atât de cunoscute cu *precădere la nivelul judecătorilor*, se traduc în factori de insatisfacție și afectează însăși calitatea actului de justiție. Ca direcții principale din această perspectivă, pe termen scurt și mediu se impun următoarele:

- identificarea reală, prin prezență efectivă, a tuturor instanțelor care își desfășoară activitatea în condiții inadecvate (sedii, lipsă aparatură, lipsă dotări, lipsă spațiu),
  - cuantificarea reală a costurilor necesare,
  - prioritizarea adecvată a investițiilor și achizițiilor de echipament IT performant,
  - întocmirea unor prognoze realiste cu privire la nevoile reale ale sistemului judiciar și încadrarea acestor prognoze în politica publică națională,
  - identificarea unor surse de finanțare alternative ori suplimentare, prin sprijin extern (bunăoară, mecanismele de cooperare cu alte țări ar avea o eficiență sporită dacă acele contribuții concrete și punctuale s-ar integra într-un fond utilizabil conform unei *strategii* pe termen mediu și lung, respectată în amănunt).

Poate fi criticată o astfel de abordare întrucât se ivește o aparentă contradicție: prin ipoteză, administrarea bugetului va fi realizată de Înalta Curte, iar CSM nu ar avea, astfel, atribuții de natură bugetară. Opinia mea este că nu există o atare contradicție, Consiliul având competențe legale în privința organizării instanțelor, concept în care se poate integra și aspectul legat de investiții și dotare, iar independența financiară este, fără îndoială o componentă a independenței pe care Consiliul o garantează. Un astfel de mod de acțiune prioritizează investițiile în întregul sistem judiciar și le face astfel pe deplin posibile în termeni previzibili.

De aceea, pentru predictibilitatea investițiilor în sistemul judiciar și așezarea lor pe priorități reale, pentru rezolvarea optimă a acestor probleme, cronice în sistemul judiciar, consider că este necesară crearea unui **grup de lucru interinstituțional**, robust și funcțional, format din reprezentanții ordonatorilor principali de credite din sistemul judiciar, inclusiv ai Consiliului Superior al Magistraturii, ai Ministerului Finanțelor Publice, cu asistență de specialitate inclusiv internațională, care să propună o strategie de investiții pe termen lung, parte a unui buget multianual în sistemul justiției. În acest fel, *atribuția legală a Consiliului de avizare conformă a bugetului instanțelor nu ar fi doar formală, ci reală și eficientă, cu rezultate concrete.*

3. Preluarea administrării sistemului electronic de evidență și repartizare aleatorie (ECRIS) de către Consiliul Superior al Magistraturii

Responsabilitatea împărțită a organizării și funcționării instanțelor nu poate determina progres. În cazul sistemului Ecris, el este administrat de Direcția Tehnologia Informației din cadrul Ministerului Justiției, existând, însă un Birou de informatică și în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, cu proiecte proprii.

De asemenea, specialiștii IT din cadrul instanțelor au o dublă subordonare, iar dispozițiile primite dinspre Ministerul Justiției fac imposibilă punerea în practică, la nivel local, a unor acțiuni adoptate la nivelul instanțelor, obținând, astfel, un statut privilegiat în raport cu întregul personal auxiliar.

Multe din măsurile dispuse de Consiliu, în virtutea atribuției legale de organizare a instanțelor, care vizează configurarea sistemului Ecris sunt puse în aplicare cu întârziere sau deloc. Consiliul este nevoit să se rezume la sesizări ale Ministerului Justiției și în acest domeniu, deși elaborează regulamentul de ordine interioară al instanțelor și are rol primordial în gestionarea optimă a activității instanței.

În plus, îmbunătățiri ale sistemului se pot face din surse interne, însă se preferă, la nivel de executiv, contractări (care fac și obiectul unor cercetări penale cu măsuri preventive dispuse) de societăți comerciale private.

Toate acestea justifică obiectivul asumat, de preluare administrării bazei de date de către Consiliul Superior al Magistraturii. Și din această perspectivă opțiunea poate fi criticată în raport cu cea pentru preluarea bugetului la ÎCCJ, însă consider că în bugetul propriu al consiliului poate fi menționat distinct un capitol referitor la administrarea și îmbunătățirea bazei de date informatice, iar organigrama Consiliului permite preluarea unor specialiști (de altfel foarte bine pregătiți) de la DTI din cadrul Ministerului Justiției.

În aceste condiții, *accesul de la distanță la conținutul dosarelor instanțelor judecătorești* poate fi generalizat la nivel național și revine în sarcina exclusivă a Consiliului, Ministerul optând la un moment dat pentru o variantă sortită ab initio eșecului de parteneriat public-privat cu contribuție financiară exclusiv privată (și acces contra cost).

4. Întărirea autonomiei organizatorice a instanțelor. Încurajarea managementului participativ, cu responsabilitate.

a) Apreciez că sistemul de management participativ prin implicarea colegiilor de conducere și a întregului corp de judecători în procesul decizional este salutară.

Deși sunt, în prezent, titular al unei funcții de conducere, ***consider inadecvată propunerea actualului Consiliu preluată în pachetul de modificări ale legilor justiției vizând stabilirea completurilor de judecată și componentei secțiilor exclusiv de către președintele instanței.***

Colegiile de conducere alese de colectivele de judecători trebuie să aibă îndrituirea de a stabili compunerea completurilor de judecată, existând un risc enorm de arbitrar în conferirea acestei atribuții exclusiv președintelui. Deși este adevărat că legea nu prevede modalități de tragere la răspundere a membrilor

colegiilor, totuși ei răspund în fața judecătorilor care i-au ales, iar acest aspect reprezintă garanția exercitării cu responsabilitate a atribuțiilor inclusiv în această privință.

b) Pe de altă parte, în ultimul timp s-a constatat o tendință de subordonare administrativă a instanțelor inferioare în ierarhia judiciară de către curțile de apel, respectiv de tribunale. Concepția exprimată public de un președinte de Curte de apel din țară cu ocazia unei întâlniri oficiale a vizat în terminis un astfel de tip de subordonare.

Consider că o astfel de concepție este fundamental greșită și transformă instanțele în parchete, fapt ce nu poate fi admis.

Este de înțeles o conjugare a eforturilor pe teme principale la nivel de Curți de apel și chiar la nivel național, însă fiecare instanță are specificul său, iar organele de conducere și întregul colectiv au dreptul de a aprecia cu privire la eficientizarea activității proprii în funcție de specificul de acelei instanțe, de încărcătura și personalul propriu.

Voi acționa de fiecare dată pentru respectarea autonomiei de organizare a judecătoriilor în limitele permise de lege și regulament, fapt care nu înseamnă încurajarea refuzului de plano manifestat față de orice propuneri ori discuții, dar care nu îndreptățește bunăoară Curțile de apel sau tribunalele să reglementeze în amănunt activitatea judecătoriilor.

5. Optimizarea activității judiciare. Eficiența actului de justiție

a) Fără îndoială, judecătorul, într-un stat de drept, are menirea constituțională de a îndeplini actul de justiție. El trebuie să se dedice activității judiciare, activitățile de natură administrativă nu trebuie să afecteze misiunea sa fundamentală. El nu trebuie încorsetat în circuite de natură administrativă sau să se piardă în rutina unor cauze numeroase dar de complexitate scăzută.

Este salutară opțiunea manifestată prin noul Regulament de Ordine Interioară al Instanțelor Judecătorești prin care s-a renunțat la implicarea judecătorilor în amănunt în funcționarea sectoarelor administrative ale instanței și s-a limitat rolul judecătorilor delegați sau desemnați la activități de supraveghere, îndrumare și control asupra grefierilor delegați.

Apreciez că se impune, ca măsură de eficientizare a acestor aspecte de natură pozitivă, *stabilirea, în parteneriat cu Școala Națională de Grefieri, a unor programe de formare continuă descentralizate* pentru grefieri, care să aibă ca obiectiv însușirea și aprofundarea competențelor specifice activității în sectoarele administrative ale instanței. De asemenea, se impune stabilirea unui set de programe de formare în aceleași condiții care să conducă la perfecționarea abilităților grefierilor de a întocmi proiecte de hotărâri cu precădere în cazuri de complexitate redusă.

În plus, schemele de personal auxiliar trebuie majorate, astfel încât să asigure raportul de un judecător la cel puțin doi grefieri.

Cu toate părțile lui bune, noua concepție a actualului Consiliu transpusă în noul Regulament, referitoare la programul de lucru al judecătorilor este *condamnabilă*.

Reintroducerea expresă a programului flexibil de îndată este un obiectiv cert pe care mi-l asum cu toată responsabilitatea. Activitatea judiciară este o muncă de creație, judecătorul trebuie să aibă libertatea de a aprecia asupra gestionării resursei timp, în limita legii și cu responsabilitate. Judecătorul nu este un funcționar de drept comun, el are o indemnizație iar nu salariu. Dacă au existat derapaje ori cazuri de încălcare a noțiunii de flexibilitate a programului așa cum este ea înțeleasă potrivit bunei credințe, ele au fost izolate și puteau fi remediate în aceeași manieră, chiar cu implicarea Consiliului, iar nu înlăturat cu totul un câștig al normalității, așa cum a procedat actualul consiliu și comisia de elaborare a noului ROI.

b) Din cealaltă perspectivă, calitatea actului judiciar și nici eficiența unei instanțe sau a unui sistem de instanțe nu se poate măsura în patru culori și indicatori rigizi. Din nefericire, în ultimul timp se sacrifică ideea de calitate în beneficiul cantității, se pune preț pe celeritate în dauna analizei temeinice. *Judecătorii nu trebuie să acționeze sub presiunea unor indicatori de eficiență nerealiști.*

Este adevărat că stabilirea unor indicatori de performanță, prin Hotărârea nr. 1305/2014 a CSM, a avut rezultate bune, legate de monitorizarea mai atentă a tipului de cauze care necesită un interval mai îndelungat de timp pentru soluționare, a determinat un aplomb suplimentar în gestionarea corectă a stocurilor de dosare și a restanțelor în redactări.

Însă un act de justiție de calitate presupune realizarea unui echilibru între, pe de-o parte, temeinicia analizei, administrarea probelor necesare, motivarea corespunzătoare a soluției și, pe de altă parte, ideea de celeritate întrucât toate sunt componente și garanții deopotrivă de însemnate ale dreptului de acces la o instanță.

De aceea apreciez să se impune ajustarea valorică în termeni realiști a indicatorilor de eficiență și, în eventualitatea alegerii în CSM, îmi asum acest obiectiv. Indicatorii de eficiență trebuie să corespundă realităților existente la nivelul sistemului și să înlăture aspecte aberante, cunoscută fiind situația instanțelor cu stoc redus de dosare care, deși ele sunt foarte eficiente în înțelesul comun al termenului, sunt doar eficiente sau satisfăcătoare în paradigma restrictivă a indicatorilor de performanță.

IV- Relațiile interinstituționale ale Consiliului Superior al Magistraturii

Consiliul nu este un organism izolat ci este parte integrantă a sistemului democratic de instituții fundamentale ale Statului Român.

De asemenea, Consiliul trebuie să colaboreze cu entități ale profesiilor liberale din domeniul justiției dar și cu societatea civilă pentru creșterea încrederii în politicile publice de competența sa.

În plus, contextul extern în continuă schimbare determină o poziționare adecvată a consiliului pe plan internațional.

a) Colaborarea Consiliului cu Parlamentul și Guvernul trebuie să fie una instituțional corectă și neapărat **transparentă** (iar nu obscură precum recenta demonstrație invalidată de Curtea Constituțională referitoare la durata membrilor aleși), în limitele competențelor și numai în scopul satisfacerii interesului legitim corpului judiciar. Un blocaj de comunicare interinstituțională este întotdeauna dăunător, dar o colaborare adecvată specificului atribuțiilor fiecărei instituții trebuie să fie construită. Numai astfel devin realiste toate obiectivele legate de modificări legislative, de alocări suplimentare de fonduri.

b) În ceea ce privește colaborarea cu profesiile implicate în realizarea actului de justiție, militez pentru deschidere reală în același scop. Cu toate acestea, Consiliul trebuie să se comporte cu **demnitate** în acest tip de relaționare, să nu lase impresia acțiunii exagerate în cazuri concrete doar pentru satisfacerea colaboratorului. O colaborare onestă, demnă, însă întotdeauna în limitele legii este, fără îndoială, calea spre progres și spre creșterea încrederii în actul de justiție și din această perspectivă.

c) Poziționarea Consiliului și a fiecărui membru în raport cu asociațiile profesionale și societatea civilă trebuie să îndeplinească aceleași rigori, de respect și încredere reciprocă. Din nefericire, criza de încredere din sistemul judiciar a cuprins, în suficientă măsură justificat, și asociațiile profesionale. Cu toate acestea, cel puțin recent, unele asociații profesionale ale judecătorilor au inițiat cu succes demersuri salutare, principial corecte și în consonanță cu așteptările corpului judiciar și, din nefericire, în opoziție cu interesele unor membri ai Consiliului. De aceea se impune stabilirea unui calendar de întâlniri constructive cu reprezentanții

acestora, întâlniri la care voi participa de fiecare dată și care să se desfășoare cu o frecvență sporită.

d) Relația consiliului în cadrul Rețelei Europene a Consiliilor Judiciare, în cadrul grupului de state împotriva corupției (GRECO) și în cadrul altor forme asociative constituite la nivel internațional trebuie să continue în parametri optimi. În aceste cazuri, se impune cu necesitate definirea unui mesaj unitar din partea Consiliului și întocmirea de rapoarte care să fie supuse analizei Plenului în vederea adoptării tuturor măsurilor care se impun pentru îndeplinirea unor obligații asumate la nivel extern. De asemenea, o relație permanentă cu autoritățile judiciare din alte state cu tradiție democratică se impune pentru identificarea continuă a bunelor practici și pentru obținerea de sprijin în chestiuni concrete.

V. Legătura permanentă cu judecătorii. Responsabilitatea membrului ales

Membrul CSM este ales de judecători și trebuie în permanență să fie conectat la nevoile acestuia. Toate acțiunile sale trebuie subsumate scopului satisfacerii acestor nevoi. Îndepărtarea membrilor aleși de corpul judiciar manifestată în prezent și lipsa remediilor de responsabilizare au adâncit o criză de încredere greu surmontabilă în sistem și extrem de dăunătoare acestuia.

În întreaga sa activitate, un membru al Consiliului trebuie să fie ancorat în realitățile sociale existente la nivel general, dar în mod special în realitățile sistemului judiciar a cărei independență o garantează.

Dacă opțiunea legiuitorului, cu tot caracterul său discutabil, vizează caracterul permanent al activității unui membru ales în cadrul Consiliului pe parcursul unui mandat destul de îndelungat, atunci se impune cu necesitate păstrarea unei legături permanente a acestuia cu colegii judecători din instanțe. Astfel:

- Îmi propun păstrarea în termeni optimi a unei legături reale cu colegii judecători din instanțe, prin întâlniri frecvente, prin vizite lunare la instanțe, prin intermediul grupurilor online destinate acestora, prin orice modalitate de comunicare inclusiv dincolo de caracterul oficial. Consider că un membru CSM trebuie să stea la dispoziția corpului judiciar, iar nu invers, ca în prezent. Feed-back-ul obținut va contribui la îmbunătățirea activității în Consiliu și la actualizarea obiectivelor propuse. Întâlnirile frecvente cu judecătorii se vor traduce și în excelente oportunități de explicare a deciziilor luate și ale strategiilor publice asumate, dar și de transmitere de informații legate de evoluția unor acțiuni punctuale legate de statut, dinamică legislativă și alte aspecte importante pentru colegi.
- Întâlnirile astfel organizate vor trebui să fie *eficiente iar nu sterile, întemeiate pe dialog, iar nu pe monolog*. De aceea voi înștiința de îndată judecătorii despre stadiul implementării angajamentelor luate în fața lor prin prezentul proiect dar și în urma întâlnirilor, atât prin *raportul anual al activității mele în Consiliu* dar și punctual, față de specificul fiecărei situații.
- De asemenea, mărturisesc că *voi renunța, în acord cu practica unor membri ai actualului Consiliu, la caracterul secret al votului* în plen sau secții, pe care îl apreciez drept un beneficiu personal, considerând că decizia luată trebuie cunoscută corpului judiciar și explicată corespunzător în încercarea de a surmonta criza de încredere atât de acută în interiorul sistemului.
- Se impune accelerarea procedurii de adaptare a *instituției revocării* membrilor aleși cu decizia instanței de contencios constituțional, deja inițiată în pachetul de modificări propuse. Ea reprezintă o garanție a păstrării legitimității și se impune a fi reglementată într-un mod robust, care să îi asigure finalitatea.

În loc de concluzii,

*Rolul constituțional fundamental al Consiliului, acela de garant al independenței justiției, esențial într-un stat de drept, presupune că toate acțiunile fiecărui membru și ale Consiliului însuși trebuie subsumate **scopului de asigurare***

- Proiect privind principalele obiective asumate în cazul alegerii ca membru al Consiliului Superior al Magistraturii -

a unei bune funcționări a sistemului judiciar în ansamblul său, de apărare a judecătorilor de orice atac venit din exteriorul profesiei, de identificare și gestionare onestă a vulnerabilităților interne, de respectare și îmbunătățire permanentă a statutului judecătorului.

Sintetizând, Consiliul trebuie să contribuie decisiv la conturarea unui cadru propice desfășurării activității judiciare în parametri optimi, de către judecători cu adevărat independenți și care se supun numai legii, al cărui statut trebuie să impună respect din toate perspectivele posibile.

Toate obiectivele, toate direcțiile de acțiune, întreaga activitate desfășurată în calitate de membru al Consiliului Superior al Magistraturii presupun implicare, bună credință, asumare, viziune, respect pentru judecătorul român și onestitate față de acesta.

Iar acestea sunt valorile în care cred cu toată convingerea.

Judecător Mihai Bogdan Mateescu

Judecătoria Râmnicu Vâlcea